

УДК 371.134

ОЛЬГА КОЧЕРГА

Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж імені І. Я. Франка

ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОПЕДАГОГІКИ

У статті розглянуто значення української етнопедагогіки у вихованні моральної культури майбутніх учителів початкових класів. Автор ділиться досвідом вирішення проблеми формування моральної культури як складової професійного становлення вчителя на засадах української етнопедагогіки в умовах педагогічного коледжу.

***Ключові слова:** народна педагогіка, етнопедагогіка, професійна підготовка учителя, етнопедагогічна підготовка учителя, моральна культура учителя, засоби етнопедагогіки.*

Постановка проблеми. Особливістю сучасного розвитку вітчизняної вищої педагогічної школи є її спрямованість на формування духовно багатой, високоморальної, освіченої та творчої особистості, здатної впроваджувати національні традиції у навчально-виховний процес підростаючих поколінь, використовувати надбання народної педагогіки і культури у становленні особистості вихованця. Це зумовлює необхідність оновлення змісту професійної підготовки майбутнього вчителя, зокрема актуалізації її

етнопедагогічної складової. Інтеграція фундаментальної та етнопедагогічної підготовки є міцним підґрунтям, що закладає основу національного самоусвідомлення майбутнього вчителя, дає ключ до розуміння складних соціально-історичних проблем сучасності.

Аналіз останніх досліджень. У сучасній педагогічній літературі проблемі професійної підготовки вчителя присвятили свої праці А.Алексюк, Г.Балл, А.Бойко, С.Вітвицька, Ф.Гоноболін, П.Гусак, І.Зязюн, Н.Кузьміна, Г.Маркова, Н.Ничкало, І.Підласий, Л.Пуховська, О.Савченко, В.Сластьонін, В.Юрченко та ін. Сьогодні як ніколи зростає інтерес та увага науковців до проблем зв'язку національного виховання, народної педагогіки, етнопедагогіки з професійною підготовкою майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах. Про це свідчать дослідження О.Березюк, О.Вишневського, Г.Волкова, В.Кононенка, Л.Кравченка, Н.Лисенко, Л.Маєвської, Ю.Махмутова, В.Мосіященка, М.Стельмаховича, В.Струманського, Є.Сявавко та ін. Проблема впровадження етнопедагогічної компоненти до процесу професійної підготовки педагогів висвітлена у працях О.Вашак (підготовка майбутніх вихователів до екологічного виховання дошкільників на засадах етнопедагогіки), Л.Йовенко (підготовка студентів-філологів до родинного виховання), О.Семеног (родинні виховні традиції у підготовці майбутніх вчителів початкових класів), М.Харитонова (теорія та практика етнопедагогічної підготовки вчителя початкових класів національної школи), В.Штикарьової (дидактичні основи етнопедагогічної підготовки майбутнього вчителя в освітньому просторі вузу) та ін.

У своїх дослідженнях науковці зосереджують увагу на важливості та необхідності використання в навчальному процесі вищого навчального закладу таких методів і дидактичних засобів, які сприятимуть активізації самостійної роботи студента в ході його професійної підготовки в умовах співпраці, співробітництва, виробленню ним на основі засвоєного наукового змісту власних поглядів на поставлені проблеми і пошук шляхів їх вирішення, формуванню ініціативності, творчості, оригінальності мислення. Навчальний процес, побудований на принципах етнопедагогіки, сприяє формуванню у майбутнього педагога національної свідомості, патріотизму, світогляду, глибокої поваги до споконвічних традицій свого народу, професійної відповідальності, стійкого інтересу та постійного прагнення до власного професійно-педагогічного вдосконалення [2].

«Кожен повинен пізнати свій народ і в народі пізнати себе», – писав відомий український філософ, поет, педагог Г.Сковорода. Використання етнопедагогічного досвіду рідного народу має дуже важливе значення у підготовці майбутніх педагогів, адже він сприяє постійному духовно-моральному самовдосконаленню особистості, формуванню її інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації. У своїй праці «Українська етнопедагогіка» В.Мосіященко зазначає: «Етнопедагогічний досвід має особливе значення у розвитку особистості, оскільки від його впливу значною мірою залежить формування у майбутнього вчителя-професіонала повноти соціального світогляду, ціннісних орієнтацій, зокрема відродження національної культури [7].

Метою статті є аналіз досвіду формування моральної культури як важливої складової професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів засобами української етнопедагогіки.

Виклад основного матеріалу. Українська етнопедагогіка сьогодні розглядається як окрема галузь педагогічного знання, що містить у собі узагальнений досвід вітчизняного народного виховання і досліджує його актуальні аспекти, які є суттєвими для нинішніх і майбутніх поколінь. Вона тлумачиться як «національний варіант загальнолюдської педагогічної культури, яка в своєрідній формі виражає навчально-виховний досвід, інтереси й прагнення мас» [8, с. 409].

«Українська етнопедагогіка досліджує виховний досвід українців, з'ясовує можливості й ефективні шляхи реалізації прогресивних педагогічних ідей українського народу, нації в сучасній практиці родинно-громадсько-шкільного виховання, виявляє продуктивні способи встановлення контактів народної педагогічної мудрості з педагогічною наукою і професійною педагогікою, аналізує педагогічне значення тих чи

інших явищ життя українського суспільства, з'ясовує їх відповідність сучасним навчально-виховним завданням» [9, с. 10-14].

Етнопедагогіка допомагає налаштуватися майбутньому педагогу на національно-орієнтований зміст освіти, на мудрість народної педагогіки, національні освітньо-виховні традиції, і при цьому не суперечить науці, природі та технічному прогресу. Етнопедагогічна складова відіграє важливу роль у процесі формування цілісного ставлення до історичної національно-культурної та педагогічної спадщини народу, що набуває особливої актуальності, враховуючи сучасні процеси глобалізації, які призводять до акультурації та знівелювання здобутків етнокультури. Саме тому етнопедагогічна складова має бути впроваджена у систему професійної підготовки вчителя. Особливий вплив має українська народна педагогіка на формування моральної культури майбутнього педагога.

Моральне виховання учителя є одним із пріоритетних напрямків його професійного становлення. Тому основним виховним завданням вищої школи є виховання особистості, здатної до морального самовдосконалення і автономної саморегуляції своєї діяльності та поведінки, яка не може бути підвладна впливу стихійних або цілеспрямованих деструктивних соціальних чинників. Це досягається завдяки розвитку високої особистої моральної культури вчителя під впливом науково виважених цілеспрямованих навчально-виховних технологій.

«Стратегія виховної дії щодо розвитку особистості студента, – зазначає І. Бех, – має вибудовуватись із основного соціокультурного постулату сучасності. Головною справою людства, нормою його життя виявляється вирішення моральних проблем. Це для багатьох із нас незвичайна позиція, але вона єдино правильна. Наші нинішні негаразди (економічні в тому числі) – результат нехтування цим постулатом. Отже, всі зусилля мають бути спрямовані на те, щоб організація життєдіяльності молодої людини була вчинковою» [3, с. 14]. Таким чином, наголошується на необхідності визначення соціальних і моральних завдань, що ставить соціум перед студентською молоддю, вирішення яких відкриє простір для дослідження більш часткових, ситуативних проблем удосконалення системи освіти і, зокрема, формування моральної культури майбутніх учителів.

Слід зауважити, що моральна культура в загальному розумінні розглядається вченими як важливий компонент духовного життя людини, який допомагає поводитися морально у традиційних ситуаціях. «Моральна культура – найголовніший компонент духовного життя людини, який характеризує її досягнення в оволодінні основами моралі як сукупності принципів, вимог, норм, правил, які регулюють дії в усіх сферах її життя, у формуванні моральної свідомості, розвитку моральних почуттів, виробленні звичок моральної поведінки особистості» – таке визначення моральної культури в педагогіці дає В. Лозова [6, с. 61]. Серед основних понять, що мають безпосереднє відношення до змісту моральної культури вчені виділяють мораль, моральність, моральну свідомість, моральні переконання, моральні почуття, моральні звички, моральну спрямованість. Особливу роль виконує мораль як форма суспільної свідомості, соціальний інститут, що забезпечує реалізацію функції регулювання поведінки людини в усіх сферах суспільного життя. Д. Кабалецький, вказуючи на важливу роль моральної культури у формуванні особистості, писав: «Моральну культуру повинна опанувати кожна людина, тому що моральна культура – це вміння відрізнити гарне від поганого, прекрасне від потворного, шляхетне від вульгарного не тільки в мистецтві, але й у будь-якому явищі життя, у праці, поведженні людини, у міжособистісних стосунках» [5, с. 35].

Моральна культура вчителя специфічна за своєю суттю, що визначається особливостями педагогічної діяльності. Професійна діяльність педагога, на відміну від інженера, юриста, має свою специфіку, яка висуває суттєві вимоги до його моральності. Одна з центральних особливостей діяльності педагога полягає в тому, що його моральна культура щодня транслюється в моральну культуру учнів. Педагог, з одного боку, повинен максимально акумулювати моральний досвід попередніх поколінь, а з іншого, передавати його своїм учням.

Моральна культура вчителя є комплексом особистісних якостей, які відображають систему його ставлення до себе, найближчого соціального оточення та макросередовища, включаючи суто етичні, соціально-культурні, соціально-економічні, соціально-правові, соціально-політичні й екологічні аспекти, бо всі вони, тією чи іншою мірою, мають етичний сенс [1, с. 6].

Добррозичливість і толерантність, емпатія, справедливість і чесність взаємин є найбільш характерними особливостями моральної поведінки вчителя. Основу моральної культури педагога становить любов до дітей. Український педагог В. Сухомлинський пов'язує моральну культуру вчителя не тільки зі здатністю, умінням збуджувати, формувати духовне начало в дитячій душі, виробляти у неї почуття індивідуальної і колективної відповідальності, а й з власним щастям. Підкреслюючи, що немає і не може бути виховання у душі гуманізму без любові й поваги до вихованців, педагог-класик стверджує, що необхідно бачити перед собою не просто школяра, а людину. Без чуйного, дбайливого ставлення вихователів до честі й гідності учня немислиме ні формування високого почуття громадянського обов'язку, ні елементарної дисципліни. Не випадково В. Сухомлинський писав: «Що найголовніше було у моєму житті? Без роздумів відповідаю: любов до дітей».

Формування моральної культури студентів вищих педагогічних закладів є завданням першочергової значимості, адже вона є найголовнішою передумовою не лише оволодіння майбутніми вчителями педагогічною майстерністю, а й загального професійного самовдосконалення. Така закономірність зумовлена декількома обставинами. По-перше, моральна культура майбутніх учителів є невід'ємною частиною духовної культури суспільства, студентська молодь покликана розширювати та примножувати її соціально-культурний зміст. По-друге, зростання моральної культури вчителя сприяє його чинному ставленню не лише до об'єктів, що мають соціально-культурний зміст, а й до наукових знань, котрі містять безцінні надбання соціокультурного досвіду людства.

В умовах заострення проблеми культурного і духовного відродження України формування моральної культури майбутніх учителів слід розглядати як найголовнішу передумову становлення української державності.

Формування моральної культури особистості – складний та багатогранний процес, який включає педагогічні та соціальні впливи. З точки зору педагогічної теорії процес морального виховання являє собою сукупність цілеспрямованих і послідовних дій студентського та педагогічного колективів і виховного оточення поза межами навчального закладу. Метою цього процесу є моральна культура студента.

Основними структурними компонентами моральної культури студентів є: а) рівень розвитку морально-естетичних потреб і почуттів, які включають почуття прекрасного в природі, мистецтві і в людських стосунках, естетичні смаки, любов до прекрасного, почуття совісті та педагогічного обов'язку, любові до Батьківщини та своєї професії; б) морально-дійова позиція студента по відношенню до об'єктів соціальної практики, існуючої системи моральних відносин і до самого себе, яка має відповідати вимогам його соціалізації. Морально-дійова позиція студента включає наявність морально-вольових якостей і дійових вчинків у відповідності до існуючих моральних принципів та норм, самодисципліну, здатність до моральної саморегуляції поведінки, творчо-естетичну спрямованість діяльності, наявність готовності захищати національні інтереси України; в) рівень розвитку вмінь та навиків, що містять в собі досвід етичної поведінки, який включає моральні звички та навики дотримання вимог етикету, культури спілкування, альтруїстичні вчинки, навики морально-виховної діяльності, працелюбство та досвід колективної діяльності; г) морально-естетичні переконання, що зосереджують в собі почуття справедливості, усвідомлення морального та естетичного ідеалів як провідних орієнтирів життєдіяльності, морально-ціннісні орієнтації, почуття колективізму та патріотизму [4].

Специфічною особливістю формування моральної культури слід вважати те, що цей процес є тривалим і безперервним, а результати його є відстроченими у часі. Всі чинники,

що зумовлюють моральне становлення, розвиток людини можна поділити на три групи: природні (біологічні), соціальні та педагогічні. Як свідчать наукові джерела, провідну роль у формуванні моральної культури особистості відіграють соціальне середовище, культурологічні фактори та сукупність їх впливів. При цьому необхідно враховувати також соціально-психологічні особливості студентів. У взаємодії з середовищем та цілеспрямованими впливами людина соціалізується, набуває необхідного досвіду. Але не зважаючи на це, вирішальну роль у цьому процесі відіграє педагогічний чинник, тому, що він є найбільш керованим, таким, що цілеспрямовано впливає на вироблення певного роду ставлення. Вагома роль у цій системі чинників відводиться українській етнопедагогіці.

Головними навчально-виховними засобами етнопедагогіки є рідна мова, усна народна творчість, національна міфологія і символіка, народне мистецтво, національні традиції, звичаї і обряди, народні ігри та іграшки. Ці засоби виховання, що ввібрали в себе досвід тисячолітнього буття народу, – як коріння для повноцінного розвитку родинного, громадянського виховання, педагогічної науки, всієї системи національного виховання.

Процес формування моральної культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки в умовах педагогічного коледжу передбачає наявність цілісної системи, компонентами якої є аудиторна робота, яка здійснюється через використання традиційних та інноваційних форм і методів навчально-пізнавальної діяльності студентів; позааудиторна робота, яка включає самостійну роботу студентів, пошукову, науково-дослідну діяльність, багатий різноманітний арсенал форм та методів виховної роботи етнопедагогічного спрямування, роботу творчих груп, груп за інтересами і т.п. Вся система роботи спрямована на вирішення наступних завдань: формування системи знань з етнопедагогіки в єдності зі знаннями рідної мови, історії свого народу, його культури, етнографії, народознавства; формування умінь своєчасно актуалізувати етнопедагогічні знання та творчо їх використовувати у роботі школи; осмислення зв'язків загальнолюдських та національних цінностей; забезпечення умов для роботи по вивченню, узагальненню, систематизації й аналізу етнопедагогічного матеріалу.

Збагачення змісту педагогічних дисциплін етнопедагогічним компонентом розглядається нами як один із основних шляхів формування моральної культури майбутнього учителя засобами української етнопедагогіки. Проаналізуємо це на прикладі вивчення «Педагогіки».

Слід зазначити, що всі змістові модулі курсу «Педагогіка» мають широкі можливості щодо ознайомлення студентів з найголовнішими положеннями української етнопедагогіки. Так, вивчення змістового модуля «Загальні основи педагогіки» починається темою «Учитель, його соціальні функції», одним із питань якої є «Українська народна педагогіка про особу вчителя та вимоги до нього». Майбутні вчителі з'ясовують цілий ряд положень стосовно уявлень народу про професію педагога, про його почесну і складну суспільну місію, про те, якими були народні уявлення про учительський ідеал. Викладач знайомить студентів з відомими історичними постатями перших педагогів-дидакалів, розкриваючи моральні сторони їх просвітницької діяльності. Вивчаючи цю тему, студенти самостійно добирають прислів'я, приказки, легенди, народні оповідки про вчителя, школу, освіту. На основі вивчення народних джерел, використовуючи прислів'я та приказки, вони визначають суспільне призначення вчительської професії: «Учитель, як сіяч доброго насіння, вчить підростаюче покоління»; «Покликання учителя прекрасне – дбати, щоб іскра знань не гасла»; «Де праця вчителя завзята, там країна на героїв багата»; «Без учителя слова нема ні лікаря, ні агронома»; «Учитель, як батько й мати, вчить честь шанувати»; «Учитель, як мати, прагне все краще дітям дати» та ін. З метою формування у студентів орієнтації на духовно-моральні та педагогічні цінності пропонуємо їм прочитати статтю М. Стельмаховича «Українці про школу, вчителя, громаду» та виписати головні думки автора про роль вчителя у житті суспільства, сформулювати народний ідеал учителя.

Детальніше ознайомлення студентів з провідними аспектами української педагогіки відбувається у процесі вивчення теми «Основні педагогічні поняття. Педагогіка та інші науки». У студентів формується уявлення про народну педагогіку, як «неписаний, багатотомний підручник з навчання і виховання підростаючого покоління, який твориться народом, зберігається в його пам'яті і постійно ним використовується, систематично збагачується і удосконалюється». Під керівництвом викладача студенти з'ясовують, що народна педагогіка є щедрою невичерпною скарбницею наукової педагогіки, яка збагачує свій навчально-виховний потенціал такими розділами як: народне дитинознавство, народна виховна практика, народна дидактика, народна педагогічна деонтологія, народна фамілогія. Аналізуючи кожен розділ народної педагогіки, студенти поповнюють свій етнопедагогічний досвід не лише народознавчими знаннями та уявленнями; у них формуються переконання, які закладають основу мотиваційно-почуттєвої сфери, актуалізують поведінкову складову професійного становлення майбутнього педагога. Вивчення теми завершується семінарським заняттям «Народна педагогіка – золотий фонд наукової педагогіки», яке передбачає аналіз студентами наступних питань: поняття про народну педагогіку, етнопедагогіку; історія української народної педагогіки; український народ про виховання; сім'я як перший вихователь дитини; народна педагогіка про роль батька у вихованні дітей; виховна роль матері у становленні особистості дитини; складові етнопедагогіки, їх характеристика. Змістовні виступи студентів під час семінарського заняття свідчать про розуміння ними значимості знань народної педагогіки для їх професійного становлення, про сформованість у них бажання проникнути у сутність джерел народної педагогіки, про наявність потреби доторкнутись до духовних надбань народу.

Важливе місце у формуванні моральної культури майбутнього вчителя засобами української етнопедагогіки відводимо вивченню питань теорії виховання. Так наприклад, вивчаючи тему «Мета і завдання виховання», зосереджуємо увагу студентів на проблемі аналізу виховного ідеалу української етнопедагогіки. Через аналіз праць К.Ушинського, Г.Ващенка, С.Русової, О.Вишневського, В.Сухомлинського, М.Стельмаховича та ін. студенти визначають мету та завдання народної педагогіки, формулюють основні підходи до суспільного ідеалу вихованої людини. Дуже подобається майбутнім педагогам творча робота щодо створення уявлення про конкретний народний ідеал. Зміст роботи передбачає розподіл студентів на мікрогрупи, завдання яких – подання уявлення про певний ідеал (богатиря, козака, хлібороба, батька, матері, турботливого сім'янина, юнака, дівчини, громадянина України). Коли один із членів мікрогрупи розповідає про свій ідеал, а його колеги дають йому характеристики, решта членів мікрогрупи, виступаючи в ролі експертів, що належать до різних епох, ставлять запитання, спрямовані на визначення відмінностей між народною уявою про ідеал та ідеалом, зумовленим певними історичними умовами, рівнем розвитку суспільства, висловлюють свої думки з приводу цього.

Вивчаючи теми «Методи і форми виховання», «Розумове виховання», «Моральне виховання», «Трудове виховання», «Естетичне виховання», «Фізичне виховання» та ін., увагу студентів акцентуємо на питаннях української етнопедагогіки, орієнтуючи їх на духовні та педагогічні цінності народу в царині усіх складників виховання.

Досвід переконує, що процес формування у студентів моральної культури стає набагато ефективнішим за умови використання різних форм навчальної роботи: рольові ділові ігри, мікрОВикладання, моделювання колективних творчих справ, дискусії, навчальні проекти, конференції, науково-дослідницька робота студентів, етнографічні експедиції тощо. Як узагальнення змісту всієї проведеної роботи, спільно зі студентами на одному із практичних занять розробляємо кодекс професійної етики учителя, який включає принципи народної моралі, що є найбільш загальними вимогами, які вказують на головні напрями етико-правових відносин і норми педагогічної моралі, пропонують модель поведінки вчителя в типових для педагогічної діяльності ситуаціях і обставинах.

Позааудиторна робота є логічним продовженням навчально-виховної роботи зі студентами, розпочатої в ході аудиторних занять. Тематичні виховні години, народознавчі

свята, зустрічі з народними майстрами, робота творчих груп, індивідуальні етнопедагогічні розвідки – все це активізує діяльність студентів, виробляє у них творче ставлення до проблем впровадження народознавства в практику навчання та виховання підростаючих поколінь. Доцільним є залучення студентів до пошукової роботи в етнопедагогічному та фольклорно-етнографічному напрямках. Така науково-дослідна та пошукова діяльність майбутніх учителів є одним із важливих засобів ознайомлення та прилучення їх до української народної культури та традицій етнопедагогіки, сприяє формуванню особистості вчителя національної школи, утвердженню наукового діалогу між викладачами та студентами.

Висновки. Таким чином, формування моральної культури є одним із важливих завдань вищої школи, ефективність вирішення якого підвищується через реалізацію етнопедагогічної складової у професійній підготовці майбутнього вчителя, що дозволяє сформувати його етнопедагогічну компетентність, етнопедагогічне мислення, етнопедагогічну культуру, готовність до етнопедагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Андреев В. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности / В. Андреев. – Казань, 1988. – 228 с.
2. Андрущенко В. Формування особистості вчителя в сучасних умовах / В. Андрущенко, І. Табачук // Політичний менеджмент. – 2005. – № 1 (10). – С.58-59.
3. Бех І. Д. Ціннісна система у розвитку особистості / І. Д. Бех // Вісник Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка: Зб. наук. праць. – Випуск 1 (5). – Полтава, 1999. – С. 13-20.
4. Донцов А. В. Моральна культура вчителя / А. В. Донцов. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 240 с.
5. Кабалевский Д. Б. Прекрасное пробуждает доброе: эстетическое воспитание. Статьи, доклады, выступления / Д. Б. Кабалевский. – М. : Педагогика, 1973. – 336 с.
6. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник / В.І. Лозова, Г. В. Троцько / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди – 2-е вид. – Х., 2002. – 400 с.
7. Мосіященко В. А. Українська етнопедагогіка: Навч. посіб. / В. А. Мосіященко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. –176 с.
8. Родинно-сімейна енциклопедія / За заг. ред. Арвата Ф. С. та ін. – К.: Богдана, 1996. – 438 с.
9. Стельмахович М. Джерела вічні й невичерпні / М. Стельмахович // Рідна школа. – 1995. – № 12. – С.10-14.
10. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В. О. Сухомлинський / Вибрані твори в п'яти томах. Т. 2. – К. : Радянська школа, 1976. – С.420-654.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2014 р.

Кочерга О.

Прилуцкий гуманитарно-педагогический колледж имени И. Я. Франко

ВОСПИТАНИЕ МОРАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ СРЕДСТВАМИ УКРАИНСКОЙ ЭТНОПЕДАГОГИКИ

В статье рассмотрено значение украинской этнопедагогике в воспитании моральной культуры будущих учителей начальных классов. Автор делится опытом решения проблемы формирования моральной культуры как составной профессионального становления учителя на подходах украинской этнопедагогике в условиях педагогического колледжа.

Ключевые слова: народная педагогика, этнопедагогика, профессиональная подготовка учителя, моральная культура учителя, средства этнопедагогике.

Kocherga O.

Priluky humanity Pedagogical College named after Ivan Franko, Ukraine

EDUCATING MORAL CULTURE OF THE FUTURE TEACHER MEANS UKRAINIAN ETHNOPEDAGOGICS

In the article it is considered the importance of Ukrainian ethnopedagogy in education of moral culture of future teachers of primary school. The author shares by the experience of solving of the problem of the formation of moral culture as a component of teacher's professional development based on Ukrainian ethnopedagogy in the conditions of the pedagogical college.

Key words: folk pedagogy, etnopedagogy, professional training of teacher, etnopedagogical training of teacher, teacher training, moral culture of teacher, means of ethnopedagogy.